

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UKA2024/89

13.11.24.

Peter Olsen

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte ændringsforslag til Inatsisartutlov om den gymnasiale uddannelse og Inatsisartutlov om videregående uddannelser, der sikrer, at studerende kan bruge det grønlandske sprog ved eksamener på både ungdomsuddannelser og videregående uddannelser.

(Medlem i Inatsisartut Najaaraq Møller, Siumut)

Ordførerindlæg:

Augo Lynge født 16.10.1899, død 30.01.1959 var politiker, forfatter og digter. I 1939 udgav han bogen "Ukiut 300-nngornerat"

"Ukiut 300-nngornerat"; Det vil sige at han udgav sin bog om hvad han forestillede sig 300 år efter missionær Hans Egedes ankomst og dermed koloniseringen.

Det er en god og interessant bog. Jeg skal ikke benytte denne lejlighed til at komme i dybden om forfatteren, dog er denne bog en forestilling om hvad fremtiden må bringe, om ligestilling blandt grønlandere og danskere, om at grønlanderne er blevet højtuddannede, at grønlanderne er blevet dobbeltsprogede samt om en kulturel udvikling.

Hvis Augo Lynges forestillinger var blevet opfyldt, så ville det måske ikke være nødvendigt at optage dette forslag på dagsordenen?

Da jeg stillede spørgsmålstegn og sagde måske var det fordi, at såfremt Augo Lynges forstillinger var opfyldt, så ville vi jo alle tale både grønlandsk og dansk.

Hvis vi alle danskere og grønlandere kunne tale både grønlandsk og dansk, så ville vi i vores administration og uddannelser ikke have behov for det store oversættelsesopgaver. For vi ville alle her i landet skulle kunne tale både grønlandsk og dansk. Hvorfor vi ikke ville have behov for oversættelser.

Men som vi ved, har vi ikke opfyldt Augo Lynges forestillinger om fremtiden. Jeg skal her ikke tage stilling til om det er ærgerligt eller ej, at disse forestillinger om fremtiden ikke er gået i opfyldelse....

Jeg skal ikke benytte min taletid til at komme ind på G-50's og G-60's konsekvenser, men efter den store danificeringsindsats som følge af G50 og G60, har vi i 1979 efter Hjemmestyrets indførelse selv overtaget ansvaret for uddannelsen.

Vi skal også glæde os over og være stolte af, at vi i dag har mange unge mennesker der ud over deres modersmål også taler fremmedsprog. I dag står vi meget stærkere på uddannelsesområdet end vi gjorde for 50 år siden.

INUIT ATAQATIIT INATSIARTUNI

Dog skal vi også indrømme at vi har mange medborgere der ikke kan tale fremmedsprog på et tilfredsstillende niveau. Selvfølgelig er der mange danskere der enten ikke taler eller forstår grønlandsk. Alle disse nævnte har behov for tolkning.

Om det er på administrative område eller på uddannelsesområdet.

Inuit Ataqatigiit finder det vigtigt at vi skal kunne henvende os til alle offentlige institutioner ved brug af vores modersmål og skal kunne tage en uddannelse og have ret til at tage eksamen ved brug af vores modersmål.

Inuit Ataqatigiit finder det vigtigt at sprog ikke skal være en forhindring i vores vej frem og i forbindelse med en uddannelse. Om det er på administrative område eller uddannelsesområdet, skal vi udvikle og styrke vores eget sprog.

Det er ellers vores største ønske at vi på alle uddannelsesinstitutioner, om det er håndværksmæssige eller boglige uddannelser, at vi alle selvfølgelig uden tolk og ved brug af vores modersmål kunne tage vores eksamen. Men vi ved alle at dette ikke er særlig realistisk, idet vi mangler faglærere der kan vores sprog.

Derfor er vi meget glade for, at vi efter vores meningstilkendegivelser, at studerende i Ilisimatusarfik fik mulighed for med hjælp fra en tolk kan tage en eksamen fra og med 2023. Dette var de studerende tilfredse med og de siger at ordningen er en succes. Inuit Ataqatigiit både ønsker og håber, at denne mulighed vil sprede sig til de andre uddannelsesinstitutioner.

I en tid hvor der er mangel på grønlandssprogede faglærere skal vi støtte sådanne initiativer og udvikle dem.

Derfor kan jeg som afslutning sige kort, at vi støtter Najaaraq Møllers forslag om lovændring der stiller på at studerende på både ungdomsuddannelser og videregående uddannelser kan med tolkning kan bruge det grønlandske sprog ved eksamener.

Med disse bemærkninger henviser vi forslaget til behandling hos kultur- og undervisningsudvalget forud for andenbehandlingen af forslaget.

Tak